

[Obnovljeno planinarsko sklonište na Bijelim stijenama najljepše je u Hrvatskoj](#)

UNIVERZALNI BILAG ZA PLAĆANJE	
00000000000000000000 Yvanovic Trisac ul Trisac 3 3333 Trisograd	H R K 3 3 3 3
01 84923900011199009684	
00000000000000000000 Udruženje Trisac Udruga žrtava 12 22000 Šibenik	H R P P C H A S bOHAČIJA

[Danas imamo sedam godina: Kako bi napunili osam, trebaju nam dobrotvori na HR4923900011199009684](#)

- [Naslovna](#)
- [Politika](#)
- [Gospodarstvo](#)
- [Kultura](#)
- [Intervjui](#)
- [Scena](#)
- [Komentari](#)
- [Ekologija](#)
- [Reportaže](#)
- [Izdvojeno](#)
- [Ljudi](#)
- [Portreti](#)
- [Voda](#)
- [Zdravlje](#)

[i mi smo tu](#)

Svježe izvješće u polupraznom Hrvatskom saboru: Gotovo pola milijuna osoba s invaliditetom ostaju žrtve nejednakosti

Polprazna sabornica za vrijeme izvještavanja o problemima osoba s invaliditetom... (foto printscreen youtube)

[Goran Šimac](#) • 21/10/2020 u 12:59 •

Sviđa mi se 31 Pod

Jeste li znali kako u Hrvatskoj ima gotovo pola milijuna osoba s invaliditetom? Ili kako se četvrtina obitelji u Hrvatskoj izravno suočava s problemima osoba s invaliditetom? Jeste li znali kako umalo svaki osmi žitelj 'lijepe naše', osim uobičajenih egzistencijalnih, a sad još i ovih *novonormalnih* s tjesobom, strahom i neizvjesnošću zbog pandemije i infodemije oko covid-19, ima značajnih poteškoća u svakodnevnom životu i zbog kroničnih problema s invaliditetom? Vjerojatno većina vas koji ovo čitate, kao ni mi do prije par dana, niste znali kako je u Registru osoba s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na dan 23. siječnja 2020. godine registrirano 496.646 osoba s invaliditetom (skraćeno: OSI), od čega je 196.609 žena te 300.037 muškaraca.

Jedan od razloga zbog kojeg malo nas zna taj alarmantan podatak je i taj što se i dalje o potrebama i problemima osoba s invaliditetom vrlo malo brine i govori u našem društvu. To je tema od posve sporednog značaja za većinu naših vladajućih političara bilo na lokalnoj bio na državnoj razini, a slijedom toga i za ključne medije u državi. U javnom prostoru, posebice ne na razglašenim komercijalnim medijima i televizijama, rijetko ili i nikada se može naići na emisije koje makar dijelom progovaraju, problematiziraju i informiraju o potrebama OSI.

Političari koriste OSI ako bi pokazali 'milosrđe'

Umjesto medijskog rasvjetljavanja i rješavanja konkretnih životnih problema, prednost imaju razni *životi na vagi ili ljubavi na selu, večere za pet* i slični estradno-senzacionalistički i trivijalni sadržaji, a jedina iznimka je nekoliko povremenih emisija na tzv. javnom servisu, HRT-u, te na nekolicini neoprofitnih medija ili pak specijaliziranih portala poput [In-portala](#).

Polprazna sabornica za vrijeme izvještavanja o problemima osoba s invaliditetom... (foto printscreen youtube)

-Budući da OSI i njihove obitelji, unatoč tomu što predstavljaju gotovo četvrtinu stanovništva, nemaju ekonomsku moć i utjecaj, pitanja koja se njih tiču rijetko se spominju na višim političkim razinama. Štoviše, političari često koriste neprimjereno oslovljavanje i govor o OSI u javnom prostoru ili koriste OSI kako bi pokazali svoju milosrdnost, dok je šira posvećenost prihvaćanju zaokreta u shvaćanju invaliditeta izostala iz političkog i javnog diskursa. U prikazivanju OSI u medijima uglavnom i dalje prevladava humanitarno-karitativni pristup temeljen na sažaljenju. Najčešće se o OSI u medijima govori kada se provode humanitarne akcije u svrhu prikupljanja sredstava za pomoć grupama ili pojedincima. OSI najzanimljivije su

medijima onda kada se preko njih želi u javnosti izazvati sažaljenje ili izraziti ogorčenost na neosjetljivost institucija... – jezgrovito se u **Izvješću o radu Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom POSI** u 2019. godini progovara o ovom problemu...

No, to je odraz općeg stanja u državi i opće erozije društvenih vrijednosti, a u kojemu se češće sreću te su u fokusu lopovluk, korupcija, neetičnost i nemoral, umjesto suosjećajnosti, solidarnosti, ljudskosti...

Na to je posve jasno ukazala i slika i nepravilna otprije nekoliko dana u Hrvatskom saboru na 3. sjednici kojoj je na dnevnom redu je bilo i [Godišnje izvješće o radu pravobranitelja za osobe s invaliditetom za 2019. godinu.](#)

Za vrijeme rasprave od 09. listopada 2020. a za koje je nekoliko sati iscrpno i za nju zasigurno iscrpljujuće [pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak](#) iznosila i pojašnjavala podatke i odgovarala na upite nekolicine zastupnika, u saborskim klupama je boravio sramotno maleni broj zastupnika. Premda preplaćeni s plaćama od najmanje 17-ak tisuća kuna mjesečno (neto), veći do zastupnika nije bio zainteresiran za to izvješće, a što se može uočiti i na [video snimci](#) u povremenim trenucima kad kamera snima saborske klupe.

8 5 2019 - 1. dio, 12. sjednica, 9. saziv

Dakle, nakon što je o izvješću ([sažetak Izvješća na 31 stranice se može pročitati i na ovoj poveznici](#)) raspravljao matični saborski Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo, provedena je glavna rasprava 9. listopada 2020. godine.

Izvješće je izglasano 16. listopada 2020., a zastupnici su otišli na dvotjedni odmor.

Iako svjesni kako će malo tko pročitati ovaj dugački tekst o *tamo nekim* problemima osoba s invaliditetom i radu pravobraniteljice i njezina ureda, mi objavljujemo dio izvješća...

496.646 OSI

-Vezano uz strateške ciljeve Ureda pravobranitelja za osobe s invaliditetom, 2019. godine obilježili smo 1. godinu rada POSI PU Osijek te otvorili POSI PU Split. Cilj nam je još otvoriti POSI PU Rijeka koji smo zbog situacije s pandemijom koronavirusom odgodili za 2021. godinu. U Registru osoba s invaliditetom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na dan 23. siječnja 2020. godine registrirano je **496.646 OSI**, od čega je **196.609 žena** te **300.037 muškaraca**. Što se tiče obrazovanja, a gledajući ukupan broj OSI, **68%** OSI ima OŠ, nezavršenu OŠ ili su bez OŠ; **23%** SSS; **6,5%** VSS/VŠS te **2%** ima završeno obrazovanje u posebnim ustanovama i po posebnom programu. Što se tiče pritužbi upućenih pravobraniteljstvu, 2019. obratilo nam se **2.172 građanina** što je za **12% obraćanja više u odnosu na 2018. godinu**. Najviše ih se obraćalo u području socijalne skrbi, zatim vezano uz općenito savjetovanje o pravima iz raznih sustava, zapošljavanja i rada, pristupačnosti, mirovinskoga osiguranja i obrazovanja – kazala je među ostalim u uvodnom izlaganju [pravobraniteljica Anja Slonjšak](#) koja je još 30. svibnja 2008. jednoglasnom odlukom Hrvatskog sabora imenovana je za prvu hrvatsku pravobraniteljicu za osobe s invaliditetom, te je 2016. godine ([poveznica na tekst na TRIS-u](#)) imenovana ponovno na tu funkciju koja, zbog velikog broja poteškoća s kojima se susreću OSI u

svakodnevnom životu, ne spada u 'fotelju' za koju se svi otimaju budući da zahtijeva svakodnevni i predani angažman i rad.

Anka Slonjšak

Razmatrajući zaprimljene pritužbe i ostale predstavke u njenom uredu su imali **3.398 postupanja** od kojih **410 pojedinačnih i općenitih preporuka** upućenih nadležnim ministarstvima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i drugim pravnim osobama.

-U 19 e-Savjetovanja uputili smo **42 prijedloga zakonskih i podzakonskih akata**, a **45 mišljenja** dostavljeno je izravno nadležnim tijelima. Ujedno smo sudjelovali aktivno na 206 događanja, organizirali i sudjelovali na preko 140 radnih sastanaka, gostovali u preko 200 medija. Mišljenja smo da je u 2019. godini došlo do neznatnih kvalitativnih pomaka u politikama usmjerenim prema OSI. Posebno je vidljiv **nedostatak sustavnih rješenja** usmjerenih na posebne kategorije OSI, kao što su osobe s mentalnim i intelektualnim oštećenjima, osobe s autizmom, roditelji s invaliditetom, djeca s teškoćama u razvoju najranije dobi. Još uvijek postoje izrazite prepreke u pristupu informacijama, zdravstvu, obrazovanju, zapošljavanju, radu te ostvarivanju prava na naknadu s osnove invaliditeta. Unatoč obećanjima i uvjeravanjima da će se učiniti promjene u zakonodavstvu posebno vezano uz primarna prava za osobe sa invaliditetom kao što su **Zakon o inkluzivnom dodatku, Zakon o osobnom asistentu i novi Zakon o socijalnoj skrbi**, isto nije učinjeno – upozorila je jasno Anka Slonjšak.

'Ministarstvo nadležno za obrazovanje nije niti započelo...'

Razumna prilagodba nije definirana u zakonodavstvu u raznim područjima te je uskraćivanje razumne prilagodbe i dalje temeljna zapreka u ostvarivanju jednakosti osoba s invaliditetom u pristupu pravima i uslugama. Za ostvarivanje temeljnog prava na **neovisno življenje i život u zajednici** nisu stvoreni preduvjeti – osiguravanje pristupačnosti i mobilnosti, različiti dostupni i pristupačni servisi, osobna asistencija, pristup radu i zapošljavanju, materijalna egzistencija i prostori za stambeno zbrinjavanje.

Anka Slonjšak u Saboru

-Zabrinjava činjenica da u odnosu na **deinstitucionalizaciju nismo postigli zacrtane pomake** posljednjih pet godina, niti jedan novi državni dom nije transformiran u centar usluga u zajednici, dok se udomiteljstvo za odrasle osobe i dalje smatra izvaninstitucijskom uslugom. **U ostvarivanju socijalnih prava** još uvijek uz kriterij težine invaliditeta i potrebe za podrškom relevantni su za visinu i opseg tih prava i drugi kriteriji (uzrok invaliditeta, prihodovni ili imovinski cenzus), dok su zakonodavna rješenja često prepreka osamostaljivanju osobe i neovisnom življenju. **Obrazovni sustav** općenito još uvijek nije dovoljno prilagođen, pristupačan i prihvatljiv za svu djecu, učenike i studente. Najmanje pomake vidimo u jačanju kompetencija i osnaživanju nastavnika za provedbu uključivog obrazovanja. Za to je potrebno da sve škole u RH imaju ekipirani tim stručnih suradnika, a da svi nastavnici dobiju potrebne edukacije za rad s učenicima s teškoćama u razvoju – istakla je **Slonjšak**.

Podrška pomoćnika u nastavi i stručnog komunikacijskog posrednika regulirana je Pravilnikom, tekuće školske godine angažirano je više od 4000 pomoćnika, te je budućnost ovog oblika podrške potrebno preispitati, uvažavajući pri tome činjenicu da to nije jedini oblik podrške niti jedina garancija kvalitetne obrazovne inkluzije, smatra ona.

-Zalažemo se za razumijevanje da je za ostvarenje inkluzivnog obrazovanja potrebno mijenjati cjelokupnu obrazovnu kulturu, a na praktičnoj razini, ukoliko smo usmjereni na inkluzivno obrazovanje i potpuno otvaranje škole svakom djetetu, trebamo razmisliti i o tome da kadrovski promijenimo školu i ojačamo je zaposlenicima koji mogu podržati različite potrebe djece u obrazovnom procesu kao što su radnici za njegu, medicinsko osoblje, suradnici u nastavi. Ministarstvo nadležno za obrazovanje nije niti započelo provedbu aktivnosti za uspostavu centara inkluzivne podrške, mobilnih timova, transformiranju ustanova obrazovanja s posebnim programima u centre kompetentnosti za podršku redovnom obrazovnom sustavu u provedbi inkluzivnog obrazovanja, zadanih Strategijom znanosti i obrazovanja i Nacionalnom strategijom za prava osoba s invaliditetom – veli Anka Slonjšak.

Anka Slonjšak u Saboru

Obrazovanje u ustanovama socijalne skrbi ne smatra se segregacijom, a obrazovanje općenito još uvijek nije dovoljno prilagođeno, pristupačno i prihvatljivo za svu djecu, učenike i studente. Već niz godina upozoravamo da neosiguravanje primjerene stručne podrške djeci s teškoćama u razvoju u smislu **ranog poticanja razvoja** predstavlja nepoštivanje odredbi Konvencije o pravima osoba s invaliditetom ali predstavlja i diskriminaciju djece s osnova zdravstvenog stanja. Uz i dalje prisutan problem dijagnostike i stručne podrške djeci s teškoćama iz autističnog spektra, zabrinjavaju pritužbe zbog slabije dostupnosti različitih usluga za podršku u obitelji ili smanjivanja intenziteta rehabilitacijskih usluga za djecu i mlade s različitim teškoćama u razvoju. Pravobraniteljica niz godina zaprima pritužbe roditelja djece s teškoćama u razvoju iz različitih područja Republike Hrvatske zbog nedostatka pružatelja rehabilitacijskih usluga i nedostatka kapaciteta postojećih pružatelja usluga, smanjivanja intenziteta rehabilitacijskih postupaka i sl.

Rezultati su zabrinjavajući

-Problem otežanog zapošljavanja dodatnih stručnih djelatnika neophodnih za pružanje nužno potrebnih usluga za djecu predškolske dobi (rana intervencija, psihosocijalna podrška, boravak) uočavamo kod gotovo svih ustanova socijalne skrbi, pa i nedržavnih pružatelja ovih usluga, pri čemu se ukazuje na neusklađenost između minimalnog broja potrebnih djelatnika prema Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga i stvarne potrebe na terenu – napomenula je **Slonjšak**.

Kao jedan od značajnijih uzroka teškoća ističu se teškoće u pronalaženju stručnih radnika, osobito edukacijskih rehabilitatora i logopeda.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom više godina intenzivno je podupirala uspostavu kvalitetnog sustava skrbi za osobe s **autizmom** u RH. Djeca s poremećajima iz autističnog spektra u sustavu obrazovanja najčešći su „kandidati“ za promjene oblika školovanja u smjeru posebnih razrednih odjela i posebnih programa. Još je teža situacija u srednjoškolskom obrazovanju i postupcima profesionalnog usmjeravanja. Odrasle osobe s autizmom nemaju osigurane kapacitete i njima prilagođene programe neovisnog življenja, stanovanja uz podršku i prilagođene usluge podrške.

-Područja kršenja dječjih prava i diskriminacija djece s teškoćama u razvoju zahtijevaju brže djelovanje državnih institucija, suradnju stručnih institucija i podizanje svijesti o odgovornosti koju imamo prema djeci i u zaštiti njihovih prava. Što se tiče **zdravstvene zaštite** pritužbe su se najčešće odnosile na dostupnost zdravstvenih usluga, sanitetski prijevoz, nabavku ortopedskih pomagala koja nisu na popisu pomagala, provođenje fizikalne terapije i zdravstvene njege u kući. Tijekom 2019. proveli smo anketno ispitivanje vezano uz pojavnost dekubitalnih rana. Godinama zaprimamo pritužbe koje ukazuju na ozbiljnost višestrukih posljedica nastanka dekubitalnih rana te smo u 67 zdravstvenih ustanova, od kojih nam je odgovorilo 47, preispitali stanje s opremom, ulaganjem u nabavu, kadrovima, protokolima i edukaciji osoblja. Rezultati su zabrinjavajući i pokazuju koliko i same zdravstvene ustanove promišljaju o navedenom te su dale konkretne prijedloge i upozorile na razmjernost problema – kazala je **Anka Slonjšak**.

U 2019. godini Pravobraniteljica je postupala sukladno ovlastima i po drugim propisima – *Zakonu o suzbijanju diskriminacije i Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama*.

Problem nepostojanja sustava zaštite mentalnog zdravlja

Što se tiče suzbijanja diskriminacije, od ukupno **160 predmeta, u 69 utvrđeno** je postojanje sumnje na diskriminaciju. Najveći broj se odnosio na diskriminaciju općenito, zatim pristup dobrima i uslugama te zapošljavanje i rad. Neke od preporuka koje smatramo važnim, a čime bi se otklonila značajna diskriminacija je da *prava s osnove invaliditeta trebaju biti jednaka za OSI neovisno o vrsti i uzroku invaliditeta. Dodatna materijalna prava koja imaju karakter odštete trebala bi se isplaćivati iz posebnih izvora jasno odvojenih od naknada s osnove invaliditeta*.

-Vezano uz mentalno zdravlje želim naglasiti problem nepostojanja sustava zaštite mentalnog zdravlja u zajednici ukazujući već dugi niz godina, pa smo na isto upozorili i u izvješću za 2019. godinu. Prema našim saznanjima, unatoč preporukama Svjetske zdravstvene organizacije i obvezama koje je RH preuzela ratifikacijom međunarodnih dokumenata, osim na razini projektnih aktivnosti nisu poduzete konkretne mjere radi transformacije postojećeg sustava skrbi o osobama sa psihosocijalnim teškoćama koji se još uvijek temelji na bolničkom liječenju. Još uvijek nije donesena niti Nacionalna strategija zaštite mentalnog zdravlja, unatoč tome što je prethodna istekla 2016. godine, a izvješće o njezinoj provedbi nikada nije doneseno. Pružanjem samo institucionalne skrbi tijekom i nakon liječenja ne može doći do oporavka osoba s poremećajima mentalnog zdravlja što vodi u nove hospitalizacije, primjenu različitih oblika nedobrovoljnih postupanja i u konačnici invaliditet. Stoga je nužno usvojiti novu Nacionalnu strategiju zaštite mentalnog zdravlja, koja će se temeljiti na preuzetim obvezama RH da osigura zaštitu mentalnog zdravlja u zajednici, što uključuje različite oblike prevencije, liječenja, rehabilitacije i socijalnog uključivanja za osobe sa psihosocijalnim teškoćama – drži Anka Slonjšak.

Prazna sabornica za vrijeme govora Anke Slonjšak (foto printscreen Youtube)

Paralelno je potrebno sustavno nadzirati poštivanje prava osoba s duševnim smetnjama u psihijatrijskim bolnicama, a kršenja prava sankcionirati, s ciljem podizanja svijesti bolničkog osoblja o pravima pacijenata te zaustavljanja nezakonitog postupanja. Također je potrebno nacionalno zakonodavstvo usuglasiti s odredbama Konvencije te poštujući hitnu preporuku UN Odbora za prava osoba s invaliditetom koju je uputio RH 2015. godine zaustaviti sve nedobrovoljne tretmane i korištenje mjera sputavanja, kako u zdravstvenim, tako i u ustanovama socijalne skrbi, smatra ona.

Sve to temeljeno je i uočavanjem stanja *na terenu*...

-**Na temelju obilazaka** psihijatrijskih bolnica na Ugljanu i Rabu, a vezano za hospitalizacije, u PB Ugljan ističem da je i dalje prisutan problem smještaja nakon završenog liječenja te je potrebna daljnja suradnja institucija u rješavanju problema. Smještaj osoba s invaliditetom u zdravstvene ustanove, bez potrebe za bolničkim liječničkim tretmanom ne samo da opterećuje zdravstveni proračun, već predstavlja ozbiljnu povredu prava osoba s invaliditetom koji živote provedu u okruženju bolničke ustanove – ističe Slonjšak.

Ustanove nepristupačne, arhitektonski, orijentacijski i komunikacijski

U odnosu na broj osoba s invaliditetom u **radno aktivnoj dobi** – njih **211.078** i dalje je nizak udio zaposlenih osoba s invaliditetom na tržištu rada – **11.610**, a na uzroke i prepreke u zapošljavanju i tijekom radnog vijeka, upozoravaju godinama. Neusklađenost propisa koji uređuju pravo na **profesionalnu rehabilitaciju**, posebno sustava mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, onemogućuju razvoj i provedbu novog modela profesionalne rehabilitacije koji se provodi sukladno propisima o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju OSI, a čije uspješno provođenje je ključni preduvjet za zapošljavanje i dugotrajno zadržavanje osoba s invaliditetom na tržištu rada te sprječavanje neosnovanih i preuranjenih odlazaka u mirovinu.

Anka Slonjšak odlazi iz Hrvatskog sabora

-Kada govorimo o mirovinskom osiguranju, najviše pritužbi odnosilo se na **dugotrajnost postupka ostvarivanja mirovina**. Prema podacima HZMO-a evidentirano je zbog opće nesposobnosti za rad, odnosno potpunog gubitka radne sposobnosti **43.123** osoba koji su primali prosječnu mirovinu u iznosu od **2.334,65 kn**. Najveći broj OSI u RH, odnosno **64.925** korisnika koristi invalidsku mirovinu zbog **profesionalne nesposobnosti za rad**, odnosno djelomičnog gubitka radne sposobnosti u prosječnom iznosu od **1.949,55 kn**. Zabrinjava podatak da je od ukupno **64.925** osoba koje su u invalidskoj mirovini zbog profesionalne nesposobnosti za rad, tek njih **5.078** bilo u radnom odnosu. **Organizacijama civilnog društva** koje se bave pitanjima OSI, kao i njihovim predstavnicima, slabi zagovaračka uloga. Osobe s invaliditetom participiraju u pripremi zakonodavnih rješenja kroz Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom, radne skupine i neformalne sastanke, međutim mišljenja smo da je često njihova uloga samo formalne naravi – napominje **Anka Slonjšak**.

Prema podacima o povredama prava iz pritužbi po kojima je pravobraniteljstvo postupalo, vidljivo je da od ukupno **1.143 zaključena predmeta**, u **33% nije bilo povrede prava**, u **27% nije se utvrđivala povreda prava**, dok su **utvrđene povrede prava u ukupno 461 predmetu ili njih 40%**.

-Kao društvo postali smo svjesni da nije oštećenje osobe ono što osobu onemogućava u sudjelovanju u aktivnostima, već su to prepreke u našoj/njihovoj okolini. Međutim, unatoč donesenim propisima, nije došlo do značajnijih promjena. I dalje su mnoga javna tijela i ustanove nepristupačne, arhitektonski, orijentacijski i komunikacijski, ali također i druge pravne osobe u privatnom vlasništvu. Ovo je jedno od pet područja u kojima se najčešće pritužuju osobe s invaliditetom POSI. S obzirom na cjelokupnu izloženu problematiku pristupačnosti, posebice prostora javnopravnih tijela kojima osobe s invaliditetom moraju periodično pristupati radi ostvarivanja pojedinih prava, problem nepristupačnosti njihovih usluga većinom se vezuje za starost građevina u kojima su ova tijela smještena, zbog čega se kao opravdanje za nečinjenje prilagodbi (pre)često navodi razlog da su građevine zaštićene (kao kulturna dobra/kulturna baština i sl.) te se zbog toga ili ne mogu učiniti pristupačnim ili vrlo teško dobivaju suglasnosti nadležnih konzervatora. Napominjemo i ukazujemo kako se Zakonom o suzbijanju diskriminacije diskriminacijom smatra i uskraćivanje razumne prilagodbe, odnosno u ovim slučajevima uživanja temeljnih ljudskih prava – korištenja javno dostupnih resursa, sudjelovanja u javnom i društvenom životu te pristupa radnom mjestu i odgovarajućih uvjeta rada, prilagodbom infrastrukture i prostora, korištenjem opreme i na drugi način koji nije nerazmjeran teret za onoga tko je to dužan omogućiti – istaka je pravobraniteljica za OSI.

Ilustracija: Ovako bi trebalo biti...

Dotakla se i problema stanovanja: više OSI prituživalo se POSI radi nemogućnosti ostvarivanja prava na nesmetani pristup vlastitom prostoru za stanovanje i to većinom u slučajevima nepostojanja dizala u višeetažnim stambenim građevinama. Primjeri iz prakse i primjeri obraćanja građana POSI ukazuju na to kako je nedvojbeno potrebno više raditi na podizanju svijesti i empatije društva u cjelini s obzirom na osobe koje pripadaju ranjivim skupinama, u koje pripadaju i osobe s invaliditetom, jer podrazumijevanje nesmetanog pristupa vlastitom prostoru stanovanja, primjerice kretanjem uz stepenice (ili negdje penjanje po samo jednoj stepenici) svima jednog dana može predstavljati problem koji znatno otežava i onemogućava normalno i kvalitetno življenje.

Osobe s invaliditetom ostaju žrtve nejednakosti

Dakako, problem nerazumijevanja osnovnih potreba OSI vidljiv je i pri rekonstrukcijama prometnica u gradovima, gdje se nerijetko, kao nedavno u središtu Šibenika, unatoč potrošenim desecima milijuna kuna, **zaboravi** urediti najobičnije spustove na pješačkim prelazima za osobe koje se kreću pomoću invalidskih kolica.

U cestovnom prijevozu OSI najčešće su se prituživale na neprilagođen prijevoz neovisno o tome govorimo li o javnom prijevozu ili prijevozu u prilagođenim vozilima za osobe s najtežim invaliditetom koja se osiguravaju putem udruga (najčešće s odgovarajuće prilagođenim kombi vozilima).

Javni prijevoz i dalje nije pristupačan pa se mnoge osobe susreću s nedostatkom usluge prijevoza u svojim sredinama, što je poseban problem u manjim mjestima, zaleđima, ruralnim sredinama te otocima. U svezi cestovnoga prijevoza poseban je problem OSI ako su oni lošijeg imovinskog stanja te ako ne posjeduju vlastito vozilo, a imaju oštećenje koje im omogućava ostvarivanje prava na oslobođenje plaćanja cestarina za uporabu autocesta i objekata s naplatom. U tom slučaju oni ne mogu ostvariti oslobođenje od plaćanja cestarine (jer pravo prati automobil, a ne nositelja prava) te su vrlo česti slučajevi kada ih netko i prevozi iz usluge (obitelj, prijatelji, poznanici i sl.) da takvi troškovi prijevoza, zbog plaćanja ne samo cestarine i goriva, nego i pružene usluge prijevoza, postaju veći nego što bi bili da su primjerice oslobođeni plaćanja cestarine za uporabu autocesta. Tijekom proteklih godina posebnim se problemom ponovno na različite načine pokazalo nepropisno parkiranje i zlouporabe prilikom korištenja te ostvarivanja prava na znak pristupačnosti, ističe se.

-Primjetni su minimalni pozitivni pomaci u željezničkom prijevozu za OSI, međutim i dalje je nedovoljan broj prilagođenih kolodvora i stajališta, zastarjela je njihova opremljenost ili nije prilagođena te je nedovoljan broj željezničkih prijevoznih sredstava prilagođenih OSI. Zbog nepristupačnosti infrastrukture i sredstava željezničkog prijevoza osobe s invaliditetom osjećaju nesigurnost i izbjegavaju korištenje željezničkog prijevoza te pribjegavaju vrlo često skupljim načinima prijevoza, što ih suštinski stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na osobe bez invaliditeta – istakla je **Anka Slonjšak**.

Dakako, za one koji su zbilja zainteresirani za bolje razumijevanje problematike, tu je i [cjelovito Izvješće POSI za 2019. na 326 stranica](#).

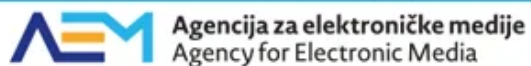
-**Na kraju**, mišljenja smo, a što je vidljivo i kroz izvješća o radu od 2015. godine do danas, u proteklom razdoblju nije bilo prave usmjerenosti na krajnje korisnike i potrebe da se suštinskim rješenjima uspostavi dugoročno održiv sustav zaštite koji pridonosi afirmaciji prava. Model ljudskih prava nije u cijelosti shvaćen pa niti implementiran u zakonodavstvu i javnim politikama tako da osobe s invaliditetom ostaju žrtve nejednakosti, bez očekivanja njihovog doprinosa društvu u cjelini – zaključuje **Anka Slonjšak**.

Hoće li zaljučak izvješća za 2020. godinu biti drukčiji?

8 5 2019 - 1. dio, 12. sjednica, 9. saziv

Članak sufinanciran sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti

Sviđa mi se 31 Pod

Tags: [Anka Slonjšak](#), [Hrvatski sabor](#), [izvješće](#), [nejednakost](#), [Osi](#), [Osobe s invaliditetom](#), [posi](#), [Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom](#)

VEZANE VIJESTI